

ПРОЕКТУВАННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ОСОБАМ З ПСИХІЧНИМИ ПРОБЛЕМАМИ

Захарчук Марко, Басюк Тарас

Національний університет “Львівська політехніка”, Львів, Україна

Анотація

Стаття присвячена особливостям проектування інформаційної системи надання рекомендацій особам з психічними проблемами. Проведено аналіз літературних джерел, здійснено системний аналіз предметної області та побудовано множинну діаграм згідно із структурним підходом.

Abstract

The article deals with the peculiarities of designing an information system for providing recommendations to persons with mental health problems. Literary sources were analyzed, a systematic analysis of the subject area was carried out and many diagrams were constructed according to a structural approach.

Вступ. Психічне здоров'я є однією із складових, що необхідні людям для досягнення благополуччя, реалізації свого життєвого потенціалу, супротиву життєвим проблемам та негараздам, а також ефективної праці та внесення вкладу в розвиток суспільства. Це стан рівноваги між особистістю та середовищем, адекватна поведінка людини та можливість протистояти труднощам без негативних наслідків для здоров'я [1].

За умов невинних процесів трансформації навколишнього світу, що мають місце у наш час, особливої уваги варті питання психічного стану особистості, її комплексного здоров'я та благополуччя. Нестабільність та криза суспільства ведуть до зниження психічної стійкості, стають причиною депресивного сприйняття світу та збільшення песимістичних настроїв [2].

Аналіз літературних досліджень та публікацій. Актуальність проблеми психічного здоров'я особистості привертає увагу значної кількості фахівців, як науковців так і практикуючих психологів. При цьому, в сучасних доробках з'являються все нові публікації в яких розглядаються різноманітні аспекти цієї проблеми. Дослідники сприймають психічне здоров'я як здатність особи до самоактуалізації, самореалізації та сприйняття себе та світу в адекватному світлі [3].

Іншою стороною проблеми, яку визначають дослідники є брак мотивації в особистості до збереження психічного здоров'я. На жаль, у більшості соціуму все ще в недостатній мірі виробилось розуміння важливості та необхідності заходів, скерованих на підтримку та нормалізацію психічного здоров'я [4]. Зважаючи на це, актуальною задачею є створення системи, що допомогла б людям приділяти більше уваги власному психічному здоров'ю, з допомогою сучасних засобів, визначати проблеми, що їх найбільше турбують та знаходити шляхи їх вирішення чи мінімізації.

Результати дослідження. Розпочавши проектування майбутньої системи, було здійснено системний аналіз предметної області, в результаті якого побудовано дерево цілей, основними цілями якого є: «збір експертних даних», «проектування системи» та «надання рекомендацій». Скориставшись методом аналізу ієрархій, проаналізувавши звичайні та локальні пріоритети критеріїв, було визначено тип системи, що забезпечить досягнення поставлених цілей – інформаційно-дорадчу систему. На початку проектування було побудовано діаграму потоків даних в нотації Гейна-Сарсона (рис.1).

На контекстній діаграмі представлена розроблювана система та дві зовнішні сутності, що взаємодіють із нею – користувач та агент “лінії довіри”. Далі було здійснено процес декомпозиції і на рис.2. зображено деталізацію процесу «Встановити проблему».

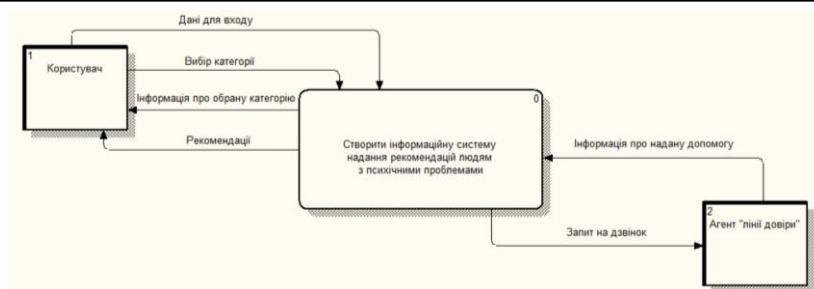

Рисунок 1 – Контекстна діаграма системи

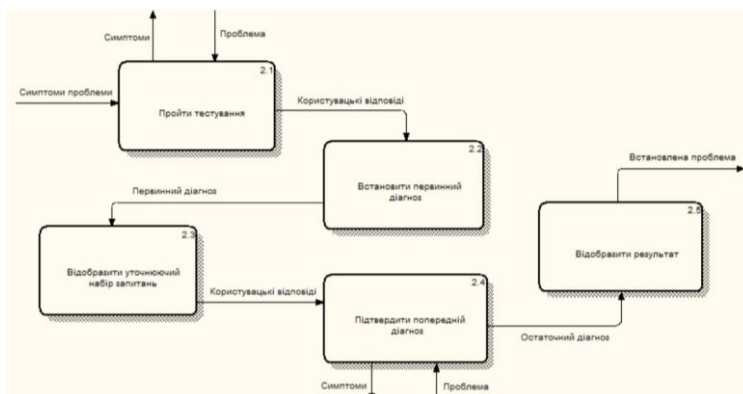

Рисунок 2 – Декомпозиція процесу «Встановити проблему»

Процес «Встановити проблему» деталізується до п'яти підпроцесів, першим з яких є «Пройти тестування». Користувач проходить стандартне тестування на виявлення у нього симптомів психічних проблем. Наступним є підпроцес «Встановити первинний діагноз», де користувачу встановлюють початковий діагноз, після чого слідує підпроцес «Відобразити уточнюючий набір запитань», де користувач повинен надати відповіді на додаткові запитання для підтвердження первинного діагнозу. У підпроцесі «Підтвердити первинний діагноз» відповіді (симптоми) користувача знову порівнюються із симптомами конкретної психічної проблеми, які містяться у сховищі даних, після чого користувач отримує кінцевий діагноз. У підпроцесі «Відобразити результат», користувачу виводиться відповідна психічна проблема та надаються рекомендації з її мінімізації.

Висновки. Результатом проведеного дослідження став детальний аналіз предметної області, який показав, що психічне здоров'я є не менш важливими за фізичне і кожна людина повинна прагнути до внутрішньої гармонії. Здійснено проектування системи, яке полягало в побудові дерева цілей, контекстної діаграми та діаграм декомпозиції, що створили необхідне підґрунтя для подальшого її конструювання.

Подальші дослідження будуть спрямовані на імплементацію отриманих результатів та перевірку правильності проектних рішень.

Список використаних джерел

1. Галецька І.І. Психологічне здоров'я як проблема національної безпеки / І.І. Галецька // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна : збірник наук. праць – Львів: ЛьвДУВС, 2012. – Вип. 2(1). – С. 49-58.
2. Практикум по психології здоров'я / под ред. Г.С. Никифорова. – СПб.: Питер, 2005. – 351 с.
3. Селигман М. Новая позитивная психология. Научный взгляд на счастье и смысл жизни / М. Селигман. – М.: София, 2006. – 368 с.
4. Гончаренко Н. В. Теоретичні основи збереження психічного здоров'я особистості / Н. В. Гончаренко // Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка. – К., 2012. – Т. XIV, ч. 4. – С. 44-56.